

کوهستان

دوشنبه ۱۷ تیر ۱۳۲۵
۸ شهبان ۱۳۶۵
۸ زویه ۱۹۴۶

روزنامه بهیچ دسته حزب و جمعیته بستگی ندارد

مذاکرات ادامه دارد

روزنامه اطلاعات هم خوب

انجام وظیفه میکند

داده و چند مقاله بی سروته یک خبرنگار معلوم الحال، بطوریکه روزنامه شهبان او را معرفی کرده، چندان ارزش ندارد که بتواند در روش دستک حاکم موثر بوده و با چنان ارزشی داشته باشد که بتواند احساسات عمومی را بر علیه اکراد تحریک نماید.

در این موقع که این دست های آلوده برای گل آورد کردن آب در کار است وظیفه اکراد رعایت خونسردی کامل میباشد.

بگذاردید «اطلاعات» آنچه از توفیق استادی بخاطر دارد بکار بندد و بگذاردید با بوقلدون معنی خود از موقع استفاده کرده هر چه میخواهد بگوید.

«اطلاعات» نشان داده است که نان را پنخ روز میخورد بگذاردید این نان را هم باین نرخ بخورد.

امروز «اطلاعات» وظیفه دارد که باکراد بنازد و آنها را آتظوری گسه شایسته خود آن روز نامه است معرفی نماید.

امروز باید «اطلاعات» اکراد را دلسرد کند زیرا این روزنامه خواهان وحدت ملی (۱) است و برای او با منطق معیشت (۱) معنای وحدت ملی همین است.

اما دو مقابل این حرکت خصمانه اکراد وظیفه شرافتمندانه ای دارد که آنها را با نهایت مناعت انجام میدهند و این گونه تحریکات در خط مشی آنان کوچکترین تغییری نخواهد داد.

نودیک یاد و هنر است آقای قاضی محمد رهبر حزب دمکرات کردستان برای مذاکره در باره اوضاع آسمانان بهرمان آمده اند.

جلساتی چند هم با اولیای دولت مذاکرات جریان داشته ولی هنوز نتیجه آن اعلام نگردیده است و چنین پیش بینی میشود که تا حصول نتیجه قطعی نه اظهاری از ناحیه دولت و نه مصاحبه ای از طرف آقای قاضی محمد حاصل آید.

چیزیک مسلم است این است که دولت مایل است موضوع کردستان بطرزی که سوچ امیدواری آزاد بخوانان باشد حل گردد و پیش بینی میشود که جریان مذاکرات تقریباً یک هفته دیگر ادامه داشته باشد.

در خلال این مدت که مذاکرات در محیطی صمیمانه انجام شده است باقی های پیش از جریان چنان ادامه داشته است که بنام مصاحبه های واقعی (۱) اظهارات زننده و تلافی آوری منتشر ساخته و دست دیگر آنها را با عنوان زننده تر احساس و نقل کرده و قهرمان پایه سرانی خبرنگار گننام روزنامه اطلاعات هم هر روز مصولات خود را بر صفحات این روزنامه هسر تهران منعکس می نماید.

اگرچه راجع به اقامت این خبرنگار گننام بر خورد های او با مردم مذاکرات و طرز کسب اطلاعاتش گداوهای دقیق بنا رسیده و نامه های مفصل حاکی از تکلیب نوشته های هاری از حقیقت او دریافت گردیده است و بر یک پاک اظهارات را بی اساس و با مغرضانه و تحسین آمیز بی جایش جوابهای متین و یادلیل نوشته اند سهدا تا آنجاییکه مقدور باشد و خواننده کن ارجسته ما اجازه دهند از بحث در اطراف گزارش های واسله خودداری ننوده و جواب جامع این خبرنگار رسی را یکجا و به موقع منتشر میروزنامه اطلاعات خواهیم داد.

شاید انتصاب و اعزام چنین عنصر متسلق و چاپلوس هم از طرف اداره روزنامه اطلاعات قطع بطور توبیه این نوع گزارش های بیجا بوده باشد که احساسات اکراد را جریحه دار نماید.

ولی خوانندگان که بسبب و روش روز نامه اطلاعات آشنائی دارند نباید باین نوعت ها اعیبتی داده و باید بدانه که مردم خوب و بد را از هم تشخیص

مقزو جانوران موذی آن

حیلات گذشته خود را تقیب میکند و بکک رئیس دادگاه مقزو در جلب مردم و تهیه پرونده های عیب و غریب نهایت جدیت را به خرج میدهند.

فریش رئیس فرهنگ ستر که او هم او دار و دست محیط و وزیر مشاور و کاد چنان کن سرهنگ مهنای است کاسه از آتش گرمتر و واقعا بلای سرهنگ برای جان مردم است بجای اینکه بسا مور فرهنگ رسیدگی کرده مدافسه منظم کند که از حیف و میل موفونه جلت جلوگیری نماید دو دستی خدمتگذاری مضاری را چسبیده و او را در کارهای شیر (۱) بیسی اذیت و آزار مردم کمک کرابهائی می نماید.

امین الاسلام اسندی وعده دیگر هم با تحریکات شبااه روزی خود با جلستان مهربانه ای که دارد نقشه بدبختی مردم را مرتباً طرح می نماید.

مرد بی سنی چاپلوس دیگری هم وجود دارد که در منفعت پرستری و مردم فروشی رتبه اول را حائز شده هر روز صبح گلی بدست گرفته خدمت حضرت سرهنگ شرفیاب و پس از تحظیم فرامی چند گزارش بی سنی داده گل را شار روی ماه سرهنگ ننوده و با خاطری شاد مراجعت میکند مضحک این است اینت مرد کتیب بیر سازی میرامد و هر چه بگوید می نویسد و هر چه بخواند میگوید

خلامه اگر روزی مقزو از شراعت جاوران غلام شود و اینها هم بگرد از دیگری سرافوت عید العادرو قله مود و چادو بیکفر افعال خود بر سنده مردم مقزو می توانده دمی آسایش داشته باشد

مطلبی را هم که با بهر برای اطلاع فرمانده لشکر کردستان باد آور شده مزاحمت هائی است که نظامیان برای مردم فراهم کرده اند زیرا ایشان خوب میدانند که بچر هائیکه بسظور مستحکم ساختن مقزو در شهر بنامه مغلب بر روی خانه های مردم است و هور سطر امیان برای بالا رفتن و پایین آمدن در این برجها از میان خانواده و حاله ساکنین این منازل است و هور هه ای زیاده نظامی روزی چند بار و در اوقات مختلفه شب از میان زن و چه مردم خصوصاً

اینکه نظامیان هم قدری بی ملاحظه و مسلط باشند قطعا از روسی خوبی ندارد در این مورد اگر دستور داده خود هور و مرور اینها از خارج خانه ها با وسیله فردیان ها باشد مزاحمت مردم آفرشته و شایه برای جلب محرومیت پادگان آنجا هم مناسب تر باشد.

راجع به مطالب متعربه تفصیلات زیادی رسیده فعلا بهین چند تذکرا نفا نموده ولی در شماره های آتی سده سعی خواهد شد اوضاع این منطقه مفصلا تشریح شود تا شاید اولیای امور توجه خود را بیشتر باین منطقه معه و اول سازند.

مسافرینی که این دو سه روزها مقزو آمده اند اوضاع آن منطقه را این طور بیان مینمایند.

از هنگامی که بین آقای قاضی محمد رهبر حزب دمکرات کردستان و تیسار سر فکروزم آراه ملاقات هه آرامشی در اطراف حکفرما گردیده از آن هنگام از فشار و زحمت مامورین بر مردم کاسته شد و در کبابی و اگرانی اجناسی تصفیه محسوسی بوجود آمده زیرا تا قبل از این ملاقات زار هین و ده نشینان بقدری در فشار و مزاحمت مامورین بودند که کشر فکر آمدن بشهر و عرشه داشتن آذوقه را مینمودند ولی از آن بید که از فشار کاست شد مزاحمت زار هین بشهر زیاد تر شد و خوار بار بیشتر گردید و تقریباً لرخ خوار بار به نسبت ۵۰ تا ۷۰ درصد تنزل نمود

هده ای از مردان پست و لشکین شهر که مدت ها در مکتب عید العادو صابری و قالمود و به چاپین و با پوش سازی برای مردم اشتغال داشته اکنون که این عنصر کتیب از آن منطقه رانده شده میخوانند هر وسیله شده مرتبه بلنه (۱) آن عنصر بی نظیر را بدست آورند.

از جمله این اشخاص یکی حاجی محمد امین دولتی است که بگت سوانق سوه و پرونده های جنائی که دارد ناچار خود را اجیر صابری نموده و به پست ترین منزل تن در میداد اکنون هم همان رویه خود را تقیب می کند.

محمد امین پاکدل مامور آگاهی در بدجنسی و پرونده سازی دست گمی از حاجی محمد امین دولتی ندارد

رئیس شهر بانی مقزو هم تا حدی که بتواند و وحییش ایجاب کند از مردم آزادی مضایقه ندارد.

انوری یاد و نوکر مصط و کپل بی موکل دوره گذشته مقزو که از ترس انتقام انگار هومی چندی بهرمان ستواری شده بود در بازگشت خود باین شهر

تلگراف آقای آصف

خدمت آقای دکتر اسمعیل اردلان مهتر معترم روز نامه کوهستان از بدو ورود مشغول مطالعه، انشاء الله پانوجه اولیای امور از هر حیث موفق به اصلاحات و خدمت بیم ولایتی ها شود. بطور خلاصه اولین هدف بنده باین آوردن هزینه زندگی- تشکیل و توسعه فرهنگ - بهداشت عمومی و حتی القعود هر گونه اقدامی که مستلزم ترفی و رفاه عامه باشد.

بهداری این شهرستان فوق العاده وقت بار تحت شماره ۱۹ توجه فروری جناب آقای وزیر بهداشتی خواستار به از علی شدن پیشنهاد در این قسمت شخصاً و صوم علائتمندان حاضر به هر گونه مساعدت و کمک مادی خواهیم بود.

فرح الله آصف

کوهستان - چون این تلگراف در آخرین لفظاتی که صفحات روزنامه پست میشد واصل گردید نظریات خود را نسبت با اصلاحات مورد بحث در شماره های بعد خواهیم نگاشت.

۹- جنگ جهانی سوم از کجا شروع خواهند شد؟

و آیا این ده منطقه صحنه نبرد آینده خواهند بود؟

پیش از اینکه دو پرش لوق و تجربه و تحلیل کنیم باجرا باید به این مسئله توجه نمود که آیا مالا و مفادیا بسوی جنگ اوبی کشیده میشود یا غیر پیدایش این عهده که و شروع جنگ بین المللی سوم حتی است و نبرد نوبین بین دو اردو که بلوک انگلو آمریکن ۲ - بلوک شوروی و کلبه کشورهای آزاد شروع خواهد شد ؟ منکی به یک تئوری (زیرا افتاده است که دست دتره و نفوذ تاثیر آن قطعا و یقینا از سراز محیط سیاسی چند کشور عقب مانده اروپایی و مینظور آنسرفسیاسی شوره امنیت و قلمرو نفوذ نظمی وضع و دچند مترخام تجاوز نس گنه بر واضح است برای اینکه معلوم شود که چرا اینکرتنه عناصر اینقدر به «صلح و آزادی» علاقتند شده اند ؟ برای چه آن به دیا آیزر میدهد که جنگ تازه اونیونی بشریت را تهدید میکند ناگزیر باید به اظهارات صادقانه و روشن پیشوای شوروی و فرمایشی حیالی جرجیل و اتلی یعنی دو رؤسور زمان جنگ و صلح توجه دقیق بود و از روزنه یک میکروسکوپ صحیح لغاوت سیاسی و اقلیت دنیای کنونی و زمان آینده را دید

جرجیل چندی پیش در نطقی که در فوتمن بلو ایراد نمود پس از یک سلسله حلات عیبی مانند یک توری کهن که از دوک جزئی ترین مطابق عاجز است دنیا را دعوت نمود و نبرد بر علیه کشور شوروی نمود و اظهار کرد که دور شو- برلین برک - وین - بودایت - بلگراد بوخارست و صوفیه و تمام این شهرها که سیاست دوستی با دولت شوروی را برای خود انتخاب کرده اند مانند تویی در دست شوروی ها هستند و برای بنیاد یک « دموکراسی » واقعی « و حفظ صلح منسرا باید کلبه دول باختری اروپا و سایر کشورها را به تشکیل یک اتحادیه عظیم جهان تشویق نمود تا از نو دوزخ افزون احزاب کمونیستی و سایر احزاب مترقی جلوگیری گردد .

یعنی است هیجرت افکار آزادی خواهانه را لرزه های کنسرواتور و لیبرال و خواه ناخواه از قبول آن شانه نهی نموده و آنکرا نیبندند و با اطمینان خاطر نیز کرده و یا پروکامیونهای مداوم می میکنند تا این فرض خیالی را که «دوق جنگ جهانی سوم حتی است » تبلیغ نمایند . ولی عادل از اینکه بنا بکنند استالین قانون تکاملی تاریخ و سیر طبیعی قوانین اجتماعی همانطور که فاشیسم را برانو در آورد خواه ناخواه این دسه های دلیکوتی طرفداران جنگ را نیز شکست خواهد داد و ثابت خواهد نمود که ما یونها مردم ساده لوح بدون مواظب حفظ صلح بوده و حتی قدر لشکر کشی لونی نیز بر علیه « اروپای غاوری » در دنیای معاصر و آینده مشکل و غیر قابل قبول است .

پس با این تذکر و استدلال زیر که فلسفه امپریالیسم جهانی شکست خورده

تفسیر سیاست هفته

دنیا و ایران در هفته پیش

و معکوم بزوال است و خواه نا خواه دیر یا زود کلبه مستمرات آسمانی و افریقای دول مسلمره دار با یک جنبش علایم و وسیع در زیر پرچم واحد نفوذ سیاستهای کهن و زبان آور را خواهند درید و توده های ناراضی جهان حاکم بر سرانوش خویش گردیده و هجوم خود را با نیروی اتحاد می گیرند باید اذعان نمود که با یک تمایل بسیار طبیعی فرم قطعی امپراطوری بریتانیا تغییر نموده و به شکل یک شبه جزیره بریتانیای آزاد که نقش جد انتشار دارد جلوه گر خواهد گردید و مینظور باطلیح سایر دژ های کهن سال دموکراسی « نیز از پای در خواهند آمد و بدین ترتیب سر انجام فلسفه اجتنامی موسیالیسم که دارای خاصیت عیبی اصلاحی است به بهترین وجهی نمودار میگردد بدون اینکه یک جنگ ویران کننده دیگری انجام گیرد .

اکنون که مسلم شد جنگ استراز پذیر است حالا بنا بر یک فرض محال خیالی ما در فقه آینده دو مسئله که در واقع مورد بحث امروز بوده روشن کرده و یک بحث دلچسپ و روانیک را برای اولین بار آنالیز مینمایم

در ایران ما چه میگذرد ؟ آنچه از لحاظ سیاست داخلی مهم است تدبیر سیستم سیاسی مخصوص درسی دولت فعلی میباشد و نباید از انصاف گذشت که در عین اینکه آقای توام یکی از ورژیه ترین عناصر سیاسی زمان کنونی ایران میباشد ولی اغلب اعمال ایشان با ایهام مخصوصی تسامح است که حتی بسرای انفراد واقع بین نیز اقدامات سیاسی ایشان کسی تولید دلواپسی میکند .

انتقاداتی که از طرف روزنامه های طرفدار دولت نسبت به حزب دموکرات که منشی کل آن خود آقای نصرت وزیر است میشود باسی و کوششی که از طرف یک تیب دیگر برای تحکیم این مثل تیزاد میگردد بطور کلی دونوع فکر مختلف در نزد دو نیرو و دو تیب مختلف ایجاد نموده است

عده شایسته منتقدند که بدست این حزب که طرفدار اصلاحات قطعی و رفورم های حساس اجتنامی است بیشتر مشکلات فعلی حل خواهند شد و چون مطابق مقتضیات اجتنامی و فلسفه مخصوص زمان و مکان ما ایجاد شده نفع خواهد گرفت و ارتجاع و سیاست های قهیمی را یکباره در پس پرده فراموشی خواهد گذاشت و ضمنا این نقطه منفی را که محلی برای اعتراض بر علیه این حزب است با دلتقی روشن بدین طریق رد میکنند که ((بیخ وجه از نظر اصول آزادی است که حزب از بالا تشکیل شود)) اما نظر گروه مخالف این است که این جوش و غروشها نتیجه ندارد و این حزب مامن افراد واغورده و عناصر معرک خواهد گردید و در واقع سربلای است

که در مقابل نهضت های طبیعی و واقعی دیگر و برای انتقادات تراشیده شده است .

این دو نظر موجود است و هر یک از صاحبان این عقاید نیز براین و ادله برای خود می تراشند ولی موضوع مسلم و قطعی اینست که تا معلوم نگردد که آیا از رگان این حزب بر پایه ایمان استوار است یا غیر و اداره امور آن یعنی دموکراسی واقعی است و علاوه بر این دو عامل مشی سیاسی او چگونه است و متعین کننده و کارگردانان داخلی حزب چه تیب مردمان هستند نباید لغاوت کلی نمود بلکه باید با رضایت سکوت کرد و منتظر بود نویسد که آیا تشکیل و تشکل این نیروهای جدید نفع آزادی ایران است یا خیر ؟ و موضوع دیگری که نیز در دروس قضایای سیاسی هفته قرار دارد توفیق آقای مورخ الدوله سپهر وزیر بازرگانی و پیشه و هنر کابینه فعلی است که طبق ماده ۸ حکومت نظامی بجز شرکت در توفیق های سری و مرموز بر علیه دولت توفیق و یکشان تبید گردیده اند .

این فعل دولت نیز دونوع فکر مختلف ایجاد نموده است عده در ضمن اینکه از سر بیطرف قضایا هستند از ماده پنج حکومت نظامی سخت می ترسند و یک تیب دیگر نیز این قدم را توفیقی برای تشکیل یک کابینه انقلابی از احزاب آزاد و بخواه تصور کرده و سپهر و چند نفری را مطابق اصلاحات میدانند . اگر مطابق تذکر ابتدایی بنیوت داشته باشیم که بیشتر این قضایا درست روشن نیست و ما نیز جز تصور مردم چیزی در اینجا نقل نکرده ایم . حق بنا میدهد که تا هفته آینده منتظر براتقان حجابهای سیاسی باشیم

از کردستان

در انتظار نتیجه مذاکرات آقای قاضی محمد رهبر حزب دموکرات کردستان با دولت ، فعلا در منطقه کردستان آرایش برقرار است . ولی هنوز معلوم نیست مذاکرات در چه زمینه و نتیجه ای که تا حال بدست آمده تا چه اندازه راضی کننده باشد . بمرحال برای روشن شدن در این موضوع باید بانتظار هک آینده بود .

تحولات سیاسی در

نگهته پیش

بهب : یعنی از آزمایش و مانور اخیر روسفید لیرون نیامد

لکسرای عیبی که پس از جنگ هیروشیما بر دنیا اثرش بسبب اتسی حکمفرمانی میگردد پس از آزمایش و مانور اخیر معلوم شد که بدون جهت بوده است .

کشتی های دریا سالار بلانیدی که مامور آزمایش بسبب اتسی بودند و از ۴ کشتی تشکیل شده بود که با ۲۸

کشتی دیگر که حیوانات دو آنها بودند چندان آسیبی ندیدند - کشتی ۱۳ پی ناگایا منهدم شد و منسرا دو تیب این مانور با اینکه مایونهاد لاردریک آزمایش آن شده بود دانشندان زیاد تیب خوب توانستند بگیرند .

گذشته از کشتی ناگایا رزمناو اودا متعلق به نیروی امریکا نیز ۳۲۴۵ سال عمر و ۲۶۰۰۰ تن ظرفیت دارد نیز بر علیه انرژی اتمی پایداری کرده . اخیر یکی از جراید امریکایی می نویسد که شسارت وارده ناچیز بود که حتی حیوانات آزمایش نیز صدمه کلی ندیدند .

بطور کلی با این آزمایش پیش بینی های قبلی که در تیب این اخبار این بسبب دو جزیره : کشتی امواج صیبی تولید میشود و در تیب تولید این امواج آرامش انبواس ساکن شده پیدا بهم خواهد خورد و حوادثی جدید در جهان روی خواهد داد و تمامی ناوگان موجوده و حیوانات معر خواهد گردید از بیست و وقت ولی باز دانشندان منتظرند که تیب آزمایش انبجار دومیت بسبب اتسی را مشاهده کنند .

این دومین آزمایش در زیر آمدور ۲۸ ژوئیه بسمل خواهد آمد و بسبب رادبو و سیم های مخصوص انفجار آن حاصل خواهد گردید ولی تیب آن نیز هنوز معلوم نیست و باید منتظر آن بود

۱۹۹ سال از قیام ملی امریکا می آرد در ۴ ژوئیه ۱۷۷۶ تبیین ۱۶۶ سال پیش ملل امریکایی هادر برابر نیرو های انگلیسی قیام مردانه ای نموده و پایه ششگری را نابود و معر کرده و بعد سه ساله یاد بود این روز که استقلال و آزادی خود را مرهون آن میدانند جشن ما برپا کردند و شادی ها میکنند

در تمامی مدت جنگ اخیر امریکایی هزار سنن قدسی خود دست برداشته و این روز خوش را جشن گرفتند و چند روز پیش نیز که مصادف با روز مزبور بود زیاد بود معروضت و همین سال قیام آزادی و استقلال خود را سراسر این کشور جشن های وسیعی برپا نموده

گرچه تحولات سیاسی اخیر کمی صلح بین المللی را تهدید میکند علاقتان صلح واقعی را نسبت به دول صلح طلب گذشته بیش و کم مردم و بدین نوده مبداء باز باید اظهار داشت که تاکنون پرچم بر ستاره و آزادی بخش کشور آزاد امریکا بر فراز سرزمین آزاد فرانکلن و واهنگتن باجزئی اختلاف دو اعتقاد است .

کنگره صلح

در کنفرانس پاریس بیشتر مشکلات سیاسی جهان حل گردید و محیط بر اسیب مودت آمیز این کنفرانس نظر بربراک که جنگ اوبی دنیا را میتوان تهدید کند و پس از پنج سال جنگ میلیون ها بشر ساده لوح حاضر نیستند دوباره جنگ تازه را تحمل نمایند تا امید کرد و فعلا در همه جا محب الاشکلی کنکره صلح است که در ۲۹ ماه ژوئیه دیوار پاریس باید متصدف گردد گرچه برخی از تصمیمات کنفرانس پاریس نظیر مسئله فریست مورد مخالفت دول ذینفع واقع گردید

خلاصه یک کتاب

انتباس آثای ولی امینان

مهر مبین

دیگرا مردان مبین در سبیل روز انگلیسی است این جوان انگلیسی که در سال ۱۸۵۳ در خاراده یک مرد روحانی قدم سرمد آورد نهاد از فشار من خارده سالگی دراز قزو لغات باطلواری زنده و چند نسخه دکتر که برای ترویج وجودش از عرض سل همرا داشت با سفرهای عمومی بنظور کس ثروت و جنبه‌ی الهی قدم گذاشت سلسله‌ساز آنکه دروغه برای امرار مفاش بدست آورد بفرنگ تالی مبین افتاد بوسیله محبت و پول جمعی از یومیان و منتقدین سل را بدور خود جمع کرد و مشغول تفسیر بکتست بزرگ المرباط‌المانی آن روز برای انگلستان شد و معتقد بود قبل از اینکه سایر دول اروپا بفرنگ افریقا بیایند : انگلستان پایستی دارای سهم بزرگ از این قاره طلا غیر کرد : سیسیل رودز قسمت بزرگی از افریقای جنوبی را بضمیمه مبدن طلای ترا سوال که در تصرف هلندی هارد پس از یک سلسله زحمت و جان فشانی ها ای دولت متوجه خود «انگلیس» به تصرف آورد اگر چه سیسیل خیالات عالی در افریقا بنظور خدمت مبینش در سر مبعث ولی اجل مهلت نداد و در سنه ۱۹۰۶ و سنه ۱۹۰۷ و سالگی در گذشت ، با احتمال یکبارگی ابراطوری انگلستان در افریقا مرمون وطن پرستی این جوان بود که پس از خودش استوار سلامت بگری دیگر از خادمین و سخن فرانه و کورنر اسپانیایی است که در اثر غیرای هیجان امیری که از ثروت و شکرته سرزمینهایی که بوسیله کریستف کلمب کشف شده بود بهنگام امریکایا جارت بود : پس از یک سلسله جهات و تندییر و کاردانی موفق شد بوسالت و سایر مهاجرین اروپایی را شکست دهد و سرزمین مکزیک را بنام موشن سیانیا تصرف نماید فرمانرو کورنر با نه از اقتدار و حاکمیت پیسدا کرد که مورد حسد مفرضین قرار گرفت و بکوش پادشاه اسپانی خواندند که سیسیل خیال طمیان و خود سری دارد برای تنه او شویشاوندانش محسوس و اموالش از طرف پادشاه ضبط گردید قهرمان مکزیک مجبور شد بپسین املیش مراجعت نماید تنها از طرف ملت بنام قدردانی از این قهرمان وطن پرست استقبال هابایی بسل آمد - ولی پادشاه از این همه محسوسیت و نفوذ او مخالف بود و کم کم نفوذ و نفوذ او را سلب بود : مشهور است ، روزی بحدود شاه و سیدو عرض کرد : ابلحضرتا ! انتظار نداشتم پادشاه چندین سال خدمتگذاری جان فشان را باین مرحله منتهی خود که در وطن هم راضی نداشتم باشم . من کس هستم بیش از آنچه - امدت برای تو شمر باقی گذاشت من برایت آب و خاک بدست مردم کورنر سالیان آخر عمر را با یکدینا سختی و نا کامی بسر برد و در ۱۱ اکتوبر ۱۵۴۷ از دنیا رفت در حالتی فقط بجا طر خدمت بوطنش خوش بود - و پادشاهش همین بود : پنه دارد

بلم آثای ناصر آزاد بود

زبان کردی

از آنجاییکه اشیرا که - روهی از نویسندگان مفرض بنظورده‌های پلیدی باب مطالعه را گشوده و حقایق مربوط بزبان کردی را بر خلاف واقع جلوه گر میسازند و چندی دیگر نیز از روی قلت مایه و عدم اطلاع از فرهنگ و ادب کردی در پیرامون این زبان بحث و مقاله نویسی پرداخته اند لازم است برای روشن شدن اذهان درباره زبان کردی از نظر ریبه شناسی وقفه‌ای حتی الامکان در خلال مضموری چند حقایق را با باریاب نوی عرض داشت :

مقدمتا ناگفته نسیون گذشت که برخی از این نویسندگان گمراه گشته از جهت معلومات یا بدشادرد مکتب و ترکی انسیکلوپدیایی شان نامیده یا عبارات مستی از قبیل : کردی بیش از صد لجه مختلف دارد و غالبان فارسی زردیک ترند تا سایر لهجات کرد و ... می خواهند مردم را اصولا بی وجودیت زبان کردی مردم و مشکوک نمایند . وحشی وجود چند لجه کوهی را نیز دلیلی بر عدم لیاقت و ارزش ادبی کردی میدانند .

بحث در اینکه همه البته کم و بیش دارای لهجات فرعی و محلی میباشد از حوصله این مقاله خارج و مستبعد است . اطلاع این نویسندگان کم مایه بر سر اینست که طی رهم آرزوها و نیت پلید آنان در کتک زدن زبان و ادب کردستان مورخ ۱۵ مارس ۱۹۴۶ تشکیل و نمایندگان لهجات اصلی کردی (کرمانجی ، فرسی ، سورانی یا کرمانجی فرسی ، گورانی و گلهری) در یک جلسه تاریخی اهمیت زبان کردی را از نظر قرابت لجه و وحدت ریبه مدن نمودند . برخی با مقایسه مدعی بودی لغت مشابه ، قریب المصراع یا مشترک کردی و فارسی چنین نتیجه میگیرند که این دو کاملا بی نزدیک بشی و حتی کردی را مشتق از فارسی باستان میدانند بدون توجه باین اصل که اولاً نپه فهرستی از لغات مشترک فی‌السنه مختلف خاصه زبانهای شب آریایی کاملا مسکوب و صرف مشابهت چند واژه لیون در بساره قرابتشان حکم نمود گنا اینکه چون در زبانهای کردی و نورستانی لغاتی مانده (گا) و (برا) مشترک است نمیتوان حکم کرد که نورستانی یک لجه فرعی از کردی است . تایا ما توجه بشکل و شیوه تصریف و ریبه لغات این کاملا محقق است که کردی بسیار کهن تر از فارسی باستان میباشد .

ناگفته نماند که بشی از متنبین نیز در حالیکه واقفند که از زبان مادی اینک جز واژه (سیاگو) لغتی موجود نیست کردی را باز مانده (مادی) می دانند و همه هم مدعیند که آوستا بزبان مادی سروده شده و بلجه مکرری شایست نام دارد ، در اینجا بانوجه بشهادت مدارک معتبر و نالی دال بر اینکه (مادها) و (پارسها) بدون مترجم زبان یکدیگر را میفهمیدند و اهل این نتیجه که آسو باهم کاملا نزدیک بوده اند و

مشاهده بند فارسی کهن و کردی و هینظور مطالعه متون آوستایی تر اول این نظریات نیز محرز میگردد . اما حقیقت زبان کردی - آنچه معتق است اینکه : زبان کردی ، زبانیت مستقل از السنه دیگر ، از شایسته های کهن سال و شب اصلی و بسیار قدیم السنه هندو اروپایی ، بسیار قدیم تر از فارسی باستان و حتی سانسکریت ، لغات مشترکی بازنسنه انگلیسی ، آلمانی ، فرانسه و سانسکریتی به مراتب بیش از لغات مشترک قبه فارسی و السنه مزبوره میباشد . وسیع و ثروتمند ، از لسوع زبانهای متصرف که لا اقل هائل مقدار زیادی از لغات آریایی قبایل منظومه زاگروس و مدی میباشد .

زبانیت ظریف که باستانیات واژه های فراوان خودمانی را بضموی پرورانه و ادبیاتی هیوا و کهن بوجود آورده و بالاخره زبانی است که از اکثریت ظریف و پر مغز بی نظیر و بالاخر کم نظیر که دارای صدا ها و الحان خاصی میباشد که همانظوریکه (احمد بنطی) از اشاره کرده در سایر السنه وجود ندرته از همایب زبان کرداین که تصاریف زمان در صورتش اثر کم بعشیده چنانکه فهم چکامه تاریخی و معروف در همزگان رمان آثران کوزان ... الخ) که تاریخ نقشش تا مغایر هجوم غرب پیش میروند اینک رای کرد ها خاصه اگراد ولایت اردلان نه تنها آسان بلکه آفرینان لجه فعلی است . اینجا است که آلمان هیارت بکی از مستشرقین مشهور را بیاد میآورده که میگوید «... آزادان خالص باقی مانده و تنها زبانی است که در خاور میانه از تاثیرات فون الماده لغت غرب سالم مانده است ... »

روزی همین طلل است که حاضره کرد برای بشیرفت و وصول مریدح بکسب معلومات لازم میدانند حضا بزبان خود آموزش و پرورش نایند و زماش گویای شعر شاعر نامی گویی میباشد :

« بیه شو مومینن « رودمین »
« بو کفره مامان بنوو سرب ... »

دزدی تریاک
در میان اهالی کهر شایع است که ۱۸ من تریاک لولجده از حدفاطمه تریاک کاری شبه کسره را آثای بیگری بوسیله قاسم نام گاشته اش چه آثای اوقع و حیل املاک و خالعه غرب بهای دشت حمل می نماید .

در گذشته خرخر بسیارترین مسلح تصادف میکند و در نتیجه تیر اندازی یک پای مذهبان زخمی میشود زارمین کمره موضوع را فرمانداری و زاهدان مری و دارائی شاه آباد گزارش و از طرف املاک واگذاری آثای امین الله اکبری سرپرست حسن آباد مامور خوانا . بدین سر و صدای اهالی کمره شد بدیگر از نتیجه اقدامات ایشان اطلاعی در دست نیست .

یکی از خوانندگان کوهستان

برای اطلاع وزارت کشور
آثای معدملی مهر آور از سنه ۱۳۲۵ سال صادقانه در فرمانداری متحد ششول خدمت پرده است در فروردین ماه ۱۳۲۵ در گذشت و یک هیال و هفت طر صغیر از او بجامانده که در حال نشر و فاته و چاپی ندارد و فرمانداری کردستان چون از نزدیک شاهد احوال بوده آنهارا مستحق ترحم و ارفاق دانسته و از وزرات کشور تقاضا کرده مقرر ارفاقی به آن ها داده شود و وزارت نامبرده جواب داد « چون سنه خدمتش به بیست سال بالغ شده مشغول حوق وظیفه نیست در صورتی که بناگفته های مهر آور درباره دیگران که سابقه خدمتشان کمتر بود مقرر داده شده است شایسته است وزارت کشور باین تضاح توجه نموده که کم تبیش شده و هم به جهت دلگرمی سایر مامورین دولت فراهم شود

از ستر
تیسار سر لشکر لغدی رباست عظمی کل نظام وظیفه و روش کوهستان فقط نجابت و حسن رفتار شایان تقدیر آثای ستوان امینی مامور نظام وظیفه مستر کلیایی باعث تسکین و آرامش قلبی اهالی شده در این هنگام « مبهترین موقع بهره برداری حصول ذرات است بیش از ۱۸۰ طر سر را از این بخش اعزام دفته هرگاه دولت میل به بقاء اساس کشت و زرع این ولایت دارد عاجزانه استدعا داریم امر لغوی تلگرافی صادر فرمائید بقیه « لیاقت سربازگی و با بودعه قانونی مطابق ماده ۹۹ موکول زود و الا رشته زندگی نلامشی بکلی کبسته میشود .

دهشور - حریری - صاحبان - کرپاسی -
منتظی - هلی اکبر قبادی - بحی متدهی منصور - حسین قلی سلطانی

اداره شایونان مقر توجه نماید
آثای صالح نصرایی نامه رسان آن اداره شرح تاتر آوری از وضع زندگی خود نوشته و متذکر شده که حقوق مدعه ای دارد که پرداخت نشده و تکلیف خدمت او هم بدرستی معلوم نشده است انتظار داریم بوضع رفت بار این مامور جره توجیی بشود

از شاه آباد غرب
آثای اسدالله سرحد دار چند روز است بجای آثای عبداللله افرقی به فرمانداری شهرستان شاه آباد غرب تمین و پس از تعویل مشغول کار شده اند ضمن مسئلت نمودن موافقت برای ایشان اهالی این منطقه انتظار اصلاحات اساسی دارند .

میاسفلی نام جوهری که سالها در فرمانداری انجام وظیفه نمیشود در هنگامی که زش را از دهکده زواره کوه به شاه آباد می آورده در پشت کارخانه قند او را با گنول به بتل میرساند و خودش قرار اختیار مینماید .

بقلم آقای محمد قاضی

گنجینه گرانبهای ادبیات کرد

مقدمه

آقای مدیر محترم روزنامه وزیت کوهستان - من بقیه دارم که تا قبل از انتشار آن نامه گرامی اطلاعات مرا از نشیانی و مردم سایر شهرستانهای ایران در باره کردستان محبوب و سایر مناطق کرد نشین ایران بسیار محدود و مختصر بود و نه تنها از ذخایر و لغات ادبی این ملت ایرانی الاصل و نجیب و از جوانان درگاه ایشان بی خبر بودم بلکه اصولاً بنظر بربریت و توحش آنان می نگریسته و برادران اصیل و شریف کرد را جز مردمی غارتگر و بیباک نگرد و قادر نشین میدانسته این نظریه غلط و قابل تأسف برانزده موضوع بود؛ یکی

سوء سیاست حکومت های وقت
از زمان صفویه و مخصوص شاه عباس چنت مکان (۱) تا زمان زمامداری جناب آقای قوام السلطنه ، که الحاق و الاضاف در ایاده و آزار از یاد پاک کرد هر یک گوی سبقت از سلف خود میربوده و در طول این مدت تاریخی روزی نشد که ایلات نجیب و دلاور کرد را بدون هیچگونه گناه و تمسیری از مراتع آب و آبیاری خود بنطاق دور دست فراتنه و ازلاوه خانه خود ستواری و رزاری نماند رسالی نقد که حکومت پیر افتخار مرکزی لشکر کشی فغانه (۱) بکاک کردستان گنک و پدران و مادران بیگانه را برای جوانان تشنه ، مخصوصاً در دوره سیست ساله حکومت پهلوی و دوره دمگراسی پس از شهر بورجای اینک نظری بفرهنگ

و بر علیه آنان بر می انگیزتند و نه را از توده دلبر کرد رو گردان میساختند موضوع دیگر نفس منوی و مادی فرهنگ است که ملت الملل کلیه بدبختیهای دیگر کشور نیز بازمی باشد . اینت وظیفه وزارت فرهنگ است که اطلاعات و تعقیقات لازم در باره ادبیات معلوم و رسوم و عادات و آداب و سایر شئون اجتماعی کلیه شهرستانها و طوایف و قبایل و ایلات سلطنت تهیه و در دسترس علاقه مندان قرار دهد و تا نام ایرانیان را باو ضاع و اسوا ل و مفاخر و مظاهر اجتماعی یکدیگر آشنا سازد و چون ایرانیان اصیل در واقع همان ایلات و عشایر و قبایل مرزی هستند و مفاخر ملی از قبیل زبان و آداب و رسوم در میان آنان با کثر و غالضت و بی پایه تر از شهر نشینان باقی مانده است از جمع آوری و تدوین آنها برای تهیه زبان آلوده فارسی و احیای تراث بیسویان های ملی استفاده نباید متناظرانه وزارت فرهنگ تاکنون کوچکترین قدمی در راه انجام و ایفای این وظیفه اساسی مهم خود بر نداشته است و بیگانگان همواره در این امر واجب پیشقدم بوده اند .

حقیقه مایه کمال تأسف و تهنیت خجلت و همرساری است که بکنفرنشنشن انگلیسی یا آلمانی یا روسی یا فرانسوی بهر نظری که باشد جلای وطن کند و سالیها در میان ایلات و عشایر و قبایل ایرانی با هزاران خطر جان و مالی مواجه شود و با تحمل هزاران رنج و مشقت به تعقیب و تسبیح در فرهنگ و آداب و سنن ایشان بپردازد و نتیجه مطالعات و زحمت خود را بشکل کتیبته های تاریخی و اجناسی و ادبی بکشور خود ارجان نماید و ایران و ایرانیان را با مفاخر سه هزار ساله شان بیالم معرفی نماید ولی ایرانیان خودشان از بدل توجهات عالیه اولیای فرهنگ (۱) از حال هم بی خبر باشند و آنوقت بکنفرن استادان لشکاه آلمن استاد در تاریخ و ادبیات که نظریش در کشور انگلش شمار است چنان از اوضاع غافل و بیخبر باشد که ملت کرد را قانده تاریخ و ادبیات معرفی نماید و برای آنان قدر و منزلتی در عالم علم و ادب نشناسد و هنوز بهمان چشم توحش و بربریت با ایشان بننگرد .

خوشبختانه از روزیکه روزنامه وزیت کوهستان انتشار یافته قدمهای بلندی در معرفی جامه گرد و تاریخ و ادبیات و سایر مظاهر ملی و مفاخر یاستانی این سرزاد اصیل و نجیب برداشته و با انتشار آثار ادبی شماری کرد تاحدی برده ایم و سوه تمامم را از جلو چشم بی خیرات بکنار زده است ولی بقیه نگارنده تنها این اندازه کافی نیست و باید پیش از پیش در این راه مجاهدت کرد و مخصوصاً تنیامت و زحمت بیگانگان را بر خ آشتانبا چامل و بیببر کشید تا بلکه خجالت بکشند و از این بیمه انلا اگر خودشان

در صدد تعقیب و مطالعه در آثار یاستانی و مفاخر ملی و ادبی برادران خود بر نی آینت انکار آثار و شواهد گرانبهای آنان را هم ننمایند و ذهن ما بر برادران ایرانی را مشوب نمازند .

باری برخلاف تصور آن استاد ادبیات که فانی و ذخایر ادبی را فقط در انحصار زبان فارسی حافظ میدانند خوشبختانه زبان کردی نیز دارای گنجینه گرانبهای است که متأسفانه باطل فون تاکنون از دسترس سایر برادران علاقه مند ایرانی بدهور بوده و بنسوت آنان انقاده است که تشنگان قرون ادب قطره ای از آن دریای بیکران نوشیده باشند .

آثار گرانبهای ادبیات کردی را به دو قسمت بسیار متمایز میتوان تقسیم کرد

اول آثار نظمی و نثری شعری

بزرگ اخیر کسر ۵ یا ادبیات جدید ده مانند آثار نویسنده گان و شعرای زبان فارسی عبرت از یک سلسله دواوین و آثار شری شماری معروفی مانند **نالی و شیخ رضا و مصباح و مولوی و وفانی و احمد کور و ملا محمد کوئی** و غیره که اغلب آنها در بنیاد بطبع رسیده و گاهی نیز قطعاتی از آثار شماری مزبور یا شماری جدید کرد در آرزو نامه گرامی منتشر گردیده و در مجلات و روز نامه های عراق نیز گاهی دیده شده است .

گروه آثار نظمی و غزلیات شیوای بعضی از این شماری عالی مقام بقدری زیبا و دلچسب است که لازم است کتابها درباره آنها نوشته شود ولی چون نظر نگارنده بهت در این باب نیست بهمتمصر اشارهای اکتفا کرد و میگردم فقط این نکته را متذکر میگردد که بسیاری از این استادان شعر کردی بزبان فارسی و عربی حتی ترکی نیز آثاری از خود بیادگار گذاشته اند که در فصاحت و بلاغت بای کسی از آثار کردی ایشان ندارد و استادی و احاطه آنان را در زبانهای دیگری غیر از زبان مسادوی خودشان هیرساند .

دوم - بینهای کردی یا

آثار کلاسیک ادبیات کرد عبارت از یک سلسله درامهای مبیح با حاضه های قهرمانی و عشقی و ملی است که زیبایی و دلالت و شیرینی آنها از حد وصف خارج است .

مجموعه این بینهای با حاضه های ملی تشکیل ادبیات قهرمانی کرده و وجه تمایز آنها با آثار شماری جدید گردانست که اولاد در بیشتر آنها اثر و نظم مخلوط است

تا بایستقنهای منظوم آن بوزن عروضی است بلکه بطرز سیلابی یا هجالی است و در اغلب موارد نیز تعداد سیلابهای مصرعی یا مصرعی دیگر مساوی نیبافه و فقط وحدت قافیه است که صورت شعر بودن آنها را محفوظ داشته است .

تا از قسمت های منظوم بامک های بسیار هم انگیز و محزون موسیقی کردی از قبیل له له و حوران و غیره خوانده می شود و چون در میان قباایل و ایلات کرد حتی عشق نیز با قهرمانی و دلاوری و شجاعت و رشادت توأم است بینهای مزبور بهترین غزلیات عاشقانه است که جوان کرد میتواند برای لرم کردن دل شک مشوق خود بروی قزو خواند و او را مست و هیدا از خود بیخود کند لغت آهنگ های له له و حوران که غالباً منحصر بفرز بینهای کردی است بقدری هم انگیز و مبیح است که حتی جوانان نیز وقتی در ملی محزون بنوازند گوشه دل زبان بست را از چرا باز میدارند .

و اما آن سلاست و روانی که در بینهای کردی همواره از سینه و دل کرد های حقیقی و ساکنین ساده و بی الاشب کوهستانهای با طراوت و صفای کردستان برخاسته است آلودگی و اختلاط با زبانهای بیگانه بسیار کم پیدا کرده و اگر هم لغات اجنبی در آن دیده بشود شاید بر اثر تحریفاتی است که بعدها جعل آمده است .

بر عکس چون شماری جدید تمت تاثیر ادبیات بیگانه قرار گرفته اند لغات و کنایات و استعارات و تشبیهات زیادی از دیگران اقتباس کرده زبان شیرین کردی را از آن سلاست و شیوایی اولیه قدری منحرف کرده اند بطوریکه بینهای کردی را حتی جوانان و دهقانان بیسواد نیز نمیتوانند بفهمند در صورتیکه منشی بسیاری از اشعار نالی و شیخ رضا و احمد کور را همه نمی تواند درک کنند .

غالباً - برخلاف اشعار شماری جدید که گویند و موساراید بینهای قدیم مشخص و معلوم نیست و تاریخ تالیف آنها نیز نامعلوم میباشد این ابیات را فقط پسر مردان با ذوق و شور ویده حال ایلات کرده بخاطر دارند و سینه بسینه باخلاف خود منتقل میشوند

تا آنجا که نگارنده اطلاع دارد دانشمندان ایران و بخصوص وزارت فرهنگ هرگز در صدد جمع آوری و تدوین این آثار نفیس بر نیایند اند

ساده - زمان تالیف و تصنیف هیچ یک از ابیات کردی معلوم نیست ولی قدیم ترین آنها از لحاظ زمانی که قهرمانان بیت دو آن زندگی میکرده اند گویا بیت دهم باشد که مربوط به زمان شاه عباس کبیر و جنگهای قهرمانی اسمغان لبر دین رئیس یکی از ایلات لارد کرد با آن پادشاه است .

و جدید ترین آنها بیت با پیر آقا بدر حرمه آقا رئیس ایل منگرو است که از صحت سال تجاوز نمی نماید .

(بقیه دارد)

بالم آتلی محمد مردوخ آیتاله کردستانی

سگرد و کردستان سنه اردلان

-۶۴-

پس از یکساعت زود خورد ناچار از فراز میشوند. و اردوی دولت بسا نهایت قدرت وارد ناسود پایتخت لمون میگردد و بیرق شیر و خورشید در پشت بام منزل محمد سعید سلطان باهناز در می آید.

علی اکبرخان شرف الملك بانك همراهی جوانرد و ابراجمی خود در این جنگ همه جا داد مردی و مردانگی داده تا ورود ناسود پیشرو و پیشقدم و در وجهت یسرت اردوی دولت و ابراهام آورده است.

پس از ورود به ناسود شرف الملك به تبریز میماند. مدلهوله می نویسد. ما سه تن کردیم که خوش را توبت اذتو هد پیشبان پیش را (مقصود از سه تن خود شرف الملك و احسان السلطنه و اقبال الدوله میباشد) بعضی رسیده مرادله

تبریز علی خان که از عبور و درینته (کتوی) و (ذولی) بجبهه سختی در مانده است درک شیرتیش جنبش در آمده امر میدهد که دو فوج غسه و فوج ظفر کردستان و تکنگ

چنان ستار و یانه و مرهوان یک سرتبه شبانه باور امان تحت سلطه خود. در آن هنگام خالد بیک اورامی با چند نفر از کسان خودشان که سوسایفه یا طایفه حسن سلطان داشته اند نزد محمد علیخان ظفر الملك می آید و متهم می شوند که اردو را از راهیکه خودشان بلد بوده اند (ذولی) وارد کنند.

شب (۲۸) و پنج آتلی پنج هزار سوار و پیاده با سران و سرداران ساه و امانتانی خالد بیک و سر یک حرکت کرده از راه (ویه) که راهی باریکر از راه مادی است مانده غتاب یا دعای مستجاب در آن دل شب از سمت و

سنگلاشیا بالارفت از قلل جبال مانده قضای آسمانی یا بلای ناگهانی بخت درسی سرازیر می شوند. از یک سحر از مدای شیور نظام لشکر اورامی از خواب غفلت بیدار شده با چشم خواب آلود و دل پر هراس بیرون می جهند می بیند که تمام سنگلاشیا و مرنگمان است شغال ذولی را اردوی دولت فرا گرفته و راهی امید یابی نداده است.

ناچار دو دست میشوند یکدسته در میان آتلی ذولی می مانند دست دیگر خود را به تپه و ماهورهای طرف جنوبی رساند و بدفاع میردازند تمام تکنگی که در امان تحت هم که بطرف لمون رفت بودند و شکست خورده بودند بسا تکنگی لمون باور امان تحت بریزند که

ذولی و هوش برداری را حفظ کنند پس از ورود اردوی دولت ذولی با آنها میرسد هوما بطرف ذولی نماند و آنرا جنگ با نهایت سخت درگیر میشود اورامیها با گمال رشادت میدان رزم

را میباید بر سره بزم میسازد و در بالای سر سنگ و بلندی دهل و سرنا میوازند شرح گدوم گدولی را پوست کشیده

با این کوس بنوا درمی آورد جمعی از اورامیها دور او جمع شده مردم را بر جنگ و حله تحریر و تشجیع میکنند غنله کلوله بمقتل شیخ کدو خورده از پای درمی آید.

این شیخ که و کسی است که در روز (۲۶) محرم هنگام معاصره شاهزاده (سابق) ذکر شده بیرونی دو دست گرفته باهنگ مخصوص این شهر کردی را شطاب شاهزاده در جلو است فلنگار که پنهان برود (یعنی اشترمه) برده بود نامی خوانده است.

آخیر مواروویت لادرله شرح (به سوز مسانوه و شکوه تر (ترجمه) آتش می بارد خود را از جنگ کنار بکشد نسبت می مانده غنله و نه تر

پشت سر شیخ کدو بهرام میبازرا یک پسر معده بیک اورامی هم که قاتل حاج شیخ عبدالکریم بوده آردو فرو به شرح میدهد از اصابت یک کلوله شیخ کدو مامن میگردد.

بالاخره ظفر الملك از سرنا و دهل او را میبازر کند جاهلان آنها مصیبت شده با فوج ظفر و تکنگی سقرو بانو مرهوان بزم کشتن و کشته شدن برش برده خورده را بخت و سنگلاشیا اورامیان میرساند و آنها را از سنگرها کدو رو به (هوش برداری) سرازیر میسازد در حله دیگر انبارا هم تصرف در آورده شکست قطعی بآن ها میدهد

که همه رو بشور زود فراری و ستواری میشود سر بهرام میبازر کند شیخ کدو را با چندین سر دیگر و همه که امیر روستا گیر شده اند بتوان زنده فتح روانه حضور شاهزاده میسازند شاهزاده مراتب را برش دربار ملوکانه رسانیده بجهت سران سیاه پوشی نازان و جادان استنهای امنیاز و نشان و ترفیع و تقدیر مینماید برای

همه سایل و نشان و ترفیع مقام و اشفه موجب صادر و همه را اجازه می دهند که با وطن خود مراجعت نمایند شرح این داستان را مرحوم شیخ عبدالرحمن موسوی مولف بنظم در آورده بر مهابت عدم تطویل از درج آن صرف نظر شد.

پس از این فتح شاهزاده مقرر می دارد که شماره چهار دسته سرباز در (هوش برداری) مستعطف و مائلو باشند مدت یکسال اورامیها با انتظار تیسیر اوضاع در شهر زود مانده بالاخره بتیال مراجعت می افتند احمد سلطان برادر محمد سعید سلطان که با ملا اسد شیخ الاسلام سابقه آشنائی داشته شبانه باالیاس بجز و شکل هیولای مجهول وارد منزل شیخ الاسلام می شود او را شرح خود میسازد.

شاهزاده برای جلب قلب سائرین شفاعت او را می برد و نهایت عطوفت و اشفان را در باره او میبندد میدارد سائر اورامی ها این شیر را می شنوند همه در کرم و امیدوار شده معده سعید سلطان (بیروز خانون) میال خود را که زن حبیبه و جلیله ای بوده است بوسیله شرف الملك روانه حضور

اثر طبع مجلس

شاهزاده

ده میگه شاهران هه مو ، به شمری آبدار هه
اه سیری دستنی ذبلسته تن به زولنی تابدار هه
ده میگه وصفی هه ای کن ، هه ذول به سانه طلی اه کن
به جاری هه دستنی اه کن ، که دینه بزمی یار هه
ده میگه صرفی همراه بیت له نش آوی شو شگوار
به بولبولی چه من شعوس ، به سردی جو بیاره وه
ده میگه چه لنگ و لای هه به خیالی چه امی هه به
او میدی بزمی که می هه به ، له بینی لاله زاره وه
ده میگه فکری میسله تنی هه وای وه صلی دلبر هه
اسیری دستنی ذبله نش ، به ساز و چه نکوتار هه
ده میگه سنی باضی شکانی دین و میله ته
وه من غریبکی قلله ته ، به سهری گل بهاره وه
ده میگه عشقی بی سه ری هیارته له دل به ری
اه تو که اهلی چه وهری وه ساور ، که ناز هه
بزاغ فانی چه ، خسانی ره سبی سهردی به
اه ماله نایبه می نری به ، نسر به روزی کار هه
له خوابی قللت و ندهم ، هه استه ای عزیزه گم
اه زانی کی به معترم ، وه وطن به بهردو دار هه
شفایه خاک و غوله گهی ، به هشته حال و چوله گهی
صنایه آره شوره گهی ، به دار و به ردو خار هه
اه وهی نجیب و عاقله و طاعت برست و کامله
تو هک شه ریگی نوم به به سرچ - سی بناره وه
شه پالی عاشقی به - وطن غریب و بسی که سه
هه هیه سیری توده کا ، به جاری انتظار هه
ترقی خاک و میسله انت فقط به علم و صنعت
به سهخته پالی بی نسر ، به بوسه و کسنا ر هه
هه بزنی « هه خلصن » وه وطن له بی هه وای گول هه
له عشقی زولف و خالی بین به روی گولی هه زار هه
اشناز فون و آتلی بی آزمون از سنتج ارسال داشته اند

خلع سلاح عشایر

بقرار اطلاعی که رسیده است سواران کلبایی از طرف لشکر کردستان خلع سلاح شده ولی محمد علی قیسه و اتباع او بتوان اینک اگر اسلحه را زمین بگذارند مورد حمله و تهدید دشمنان قرار خواهند گرفت از تعویب اسلحه به سرنگ مجیدی خود داری نمودم بدعانت مسکونی شود سعادت بوده اند کوهستان - از هنگامی که نقش مسلح بودن عشایر در شرف اجرا بود ما پیشنهاد نمودیم بهتر اینست است دولت این مردمان زحمت کش را بجران و آبادی دعوت و اداری کرده و سایل رفاه آنان را فراهم سازد و تذکر دادیم از مجبور نبودن همه عشایری برای حمله احتمالی به سایر عشایر کرد نتیجه ای گرفت نتواند شد شاید صحت پیش بینی چندماه گذشته ثابت شده باشد که امروز با کین کردستان خلع سلاح آنان را لازم شمرده است .

شاهزاده می دانید شاهزاده شفاعت شرف الملك و انتباه بیروز خان را قبول نموده وی را مان و اطینان میدهد که بپهل خود مراجعت نمایند از چنه روز خود معده سعید سلطان بنامند با سایل شاهزاده میشود مورد عفو و اشفان واقع میگردد مصادف ورود او بهرام بیک (پدر معهود خان ذولی) برادر حسن سلطان که با معصنی بیک برادرش (پدر عباس قلی سلطان) در حبس مانده بود متولی می شود میرزا رضا دیوان یکی استفاده از موقع نموده معصنی بیک برادر متولی را شفاعت میکند و میفرستد اهل و عیال او را هم بشهر می آورد و خود دیوان یکی شان او میشود . از طرف دولت هم مالی هفتصد تومان بصدقه استناری در باره او برقرار میگردد که در شهر بصرف زنده گانی خود برساند.

در این اثنا سرباب کچل که ذکرش گذشت بیهانه اینکه مطلب موسم فونی است باید شعفا برش شاهزاده برسانم خود را بحضور شاهزاده میرساند برش میبکند شنیده ام فرموده اند بهر کس سرباب کچل را زنده یا مرده برای منت بیاورد صد تومان و یکقطعه شال باو اعطای مرحمت خواهد فرمود شاهزاده میفرماید بسی گنتم . سرباب میگویید روز ورود بکردستان هم فرموده اند من تادر کردستان هشتم یکس دروغ انبگویم شاهزاده می فرماید پالی گنتم سرباب میگویید من سرباب کچلم اینست خودم را زنده بحضور

آورده ام انعام را و التفات کتبه شاهزاده از این خوش مزه گئی او خوشحال شده امر میدهد یکقطعه شال نر و یکمده تومان باو میدهند و او را جرسته بدین مخصوص قرار میدهد

تاریخ وریشه نژاد کرد

(۴)

بنا بر این آن طوایف ملایه بر طایفه‌های کوچک «شیروم» «اوریلوم» باطوایف بزرگی «مان‌نانی» «باسود» فارس نیست» و مادها که از شمال قفقاز و ساحل شرقی دریای سیاه تاخوش از مرکز وبلکه ازشرق ایران تا «آطه» مناطق کوهستانی راگرفته بودنداجزای یک ملت بودند که پدرانشان در یک زمان ناملاومی منطقه مرویته را اشغال بده ها قسمت شمالیان جنوب مهاجرت وگامی یکی از برادرهایشان جلواتاده پنام تازمانی داخل صحنه کارزار شده و درجلوی دشمن خارجی هم اکثر بکمک یکدیگر برمیخاسته.

وقتی «تیکلات پاسب اول» حمله «سویاریها» کرد طوایف «موسگی» و«کارتی باسویاریها» در یک صف قرار گرفتند وزمانی کوسی ها خواسته‌یاسیل حمله کنند مظهر معاوت کوتی ولولو بودند در فرمندی که آگاد هاناک لولو ها را ضبط کرده بودند لشکر کوتی بداد اولوها رسیده ایشانرا مستقل نمودند درحک «آداد پیراری» پادشاه آسوارانشهای کوتی وکوسی ولولو و سویاری منتقل بوده‌اند این پادشاه آسور است که کوتی را کوتی خوانده بود از همه واضحتر یک سند تاریخی دارد ثابت می نماید که نام صومخی خاندانی

سویاری، آزاری، کاردا، هیتان کوسی... وسایرین کورن بوده است آن سند کتیبه سلم نصر اول است از تاریخ کرد و کردستان جتنا برونجه ذیل نقل می‌کنیم.

پادشاه مشار آله در کتیبه خود می نگارد:

«قوم کوتی در آسان این صخرمانته ستاره برین میزدند تنها بشارت لغوش بلکه باهرم وخت دخت و تجریانش مشهور بود درقبال من هیمان ودشنی وادامه داد» وپس از جنگ با ایشان یاز میگوید:

«ازسود اوراتری- ارارات تا کموخی - طور تابندیس - در داخل این سلکت بزرگ خون کوتی مثل آب ریخته شد.»

نویسنده محترم تاریخ کرد و کردستان اظهار نظر نموده مینگارد: «ازاین روایت فهمیده میشود که نفعه صیان قوم کوتی از ارارات تا کوه طور سابلین امتداد داشته است خلاصه نظر یابین ویتفونظر بروایت قوم کوتی- اینور تا می شود گفت تمام منطقه را دروس وطن قوم کوتی بوده است»

کتیبه مال امیر بختباری که قبلا اشاره نموده اند ثابت میدارد که منطقه مذکور هم باطوایف کوتی مسکون بوده است فراواقع در آن همدطوایف متعلقه که در آن مناطق سکونت داشتند با جرات خود خودشان را معرفی کرده بودند پس معلوم است نام صومخی طایفه ایشان گوئی بوده است.

بنابر این اگر شواهد بعضی قواعد زبان و اشتراك مقداری الفاظ نواده های قوم کوتی را با زبان ط-وا یف گنبدی شمال اروپا و بانام مشترک شعبان قدیم ایشان که یکی است دیگری گوئی (آسوریهاکوتیوم خوانده اند) بود در نظر بگیریم باید نمی آید که **گوتوگوئی ها** در یک زمان خیلی قدیم در زیر آسان یک محیط و در تحت یک نام زندگی کرده بده از هم جدا شده باشند.

در خصوص این حکومت‌های متعدد که بنا گان کرد در خاک مسکونی خویش تاسیس کرده بوده اند معلوم نمیشود یک در تاریخ کرد و کردستان تفصیلات کلیه داده است مزاجه شود خیلی جای تأسف است که این کتابقیستی دوسورتی که بزبان عربی ترجمه و چاپ شده هنوز بزبان فارسی برگردانده نشده است لفظ **گوئی** ممکن است از **گوتوئی** آمده باشد معنای او را گوئی از کار است که ناپایده قوت است بلکه کوتی را همانی بهاولان و جنگاوران داده اند. بعد از این است که این عنوان دورد ساکتیت راگروس از قدیم تا امروز موفقت خاصی دارد برای اولادان این قوم کار های مهمی را انجام میدهد علاوه بر زمین دادن خوراکی در حق کوتی کردن و در اتنای تربیت و خورجرت قتلان خلاصه در تمام شئون زندگی هم وسایط نقلیه این ملت را تشکیل میدهد مثل اینستکه امروز هم باو کردن کار یکجانه عالی میباشد که نواده های کوتی را از دیگران تمیز میدهد در تمام ادوار تاریخ نام **گوتو** را با نامهای بنی از روستا و پادشاهان این قوم تمام می. یا نیم کارور هنایه مدنی این قوم لاوردشن» هم داخل شده در اوستا خلقت گاو اوگدات را در سانسول راست رود **ودائیت** پیش از خلقت اولین فرد بشر **ی هیه هریت** «کیومرث» اشاره رفته است پس از اسلام هم عقاید این مذاهب جدید نفوذ کرده افسانه دینا بر سر شاخ کار تنگه دارد بوجود آورده است یک ملت از طوایف متعلقه تشکیل می‌یابد که نام‌های اولیه، مخصوص خود دارد برورتنکثیر نفوس اعداد این طوایف را زیادتر میکنند در اقوامی که هنوز یک قسمت در حال چادر نشینی زندگی می‌کنند این قاعده بوجه همان موجود است مثلا قسمت اعظم کردستان ترکیه بدو طایفه بزرگ تقسیم شده است.

۱- میلان ۳ - زریلان طایفه

میلان از جای میلان‌های قدیم برخاسته‌اند و چون نام میلانی را گلهای **هیتلانی** (۱) هم خوانده‌اند مسکن است بد ها میلانی شده باشند طایفه زریلان هم در بکر از مقالات گذشته شرح داده شده بود توضیح بیشتری ندمیم.

پس از جدا شدن طوایف جلالی جدیدی-مان از ایل اصلی (زریلان تهناسنی

برای اطلاع فرماندار محترم شهرستان شاه‌آباد در شاه‌آباد چه میگذرد

در شماره گذشته روزنامه کوهستان شرحی راجع به وضع شهرداری سنندج درج شده بود که مرا بفرکر شهرداری شاه‌آباد انداخته و ملاحظه مناسبی بدست آمده بود که کسی در اطراف وضع رقت بارهائی این شهر و طرز رفتار شهرداری صحبت نکند.

یک عده اگر در زحمت کش جسمی کارگر کارخانه قند، چند نفر مامور دواپر دولتی سکنه اصلی شاه‌آباد را تشکیل میدهند. ایشان نه در بیست سال گذشته و نه در پنج سال اخیر روی راحت و خوشی بقدر گذشته و از بدوی ترین وسایل زندگی محروم مانده ناچارند با وضع مالاریائی شاه‌آباد دندان به چنگر گذارده هر یک از راهزنی‌ها نانی جهت عائله خود تأمین نمایند.

بدینسانه در صورتیکه ملازاد غله شاه‌آباد هر ساله به نقاط دوردست کشور حین میشود عمالتانف نانواها نالی به آنها میدهد که از صد پنجاه و پنج آن مواد خارجی است و اگر گاهی س و عدای مردم بیرون آید نانواها غضبان کرده در باب دکاکین خود را بته ناچار سکنه شهر گرسنه می‌مانند.

چند بار کارمندان دواپس دولتی اوضاع این شاه‌آباد را به ریخ آقای شهردار کشیده ولی شهردار خود را به سرگوشی زده و اصلا گوشش باین ناله های جن گدازنده کار نیست. اجناس نرخ مینوی ندادند. کتبه اجناس پوسیده و کهنه خود را به گران ترین بهای مردم می فروشند. هر چه را که از طرف شهرداری شرح همین می‌کنند هیچیک از کتبه ترسیم شده اند و بانصاف خود هر چه می‌فروشند فروشد.

کارکنان دستگاه مری و طبول بیمارستان چند نفر آقای شاه‌آباد که میلیون‌ها پول در شرح دعافین هزینه احداث ساختمانش کرده و می‌بایست که تک اهالی که مبتلا به مالاریای مزمن هستند بلاعوض دارو داده شود معیاد می‌شودیم معادرا بیخود در بیات پول انجام نیشود و تا قیلا حق‌الدم بگیرند امکان پذیر نیست بیماری را که مشرف بی‌توانت بر بالایش بروند. در صورتیکه هر ماهه متوقف‌های دارو از مرکز میسرند ولی هزینه‌های خودی تا بحال به احادی یک نفر کتبین می پول داده شده است تا ساکتین شاه‌آباد بی روح دست عنصر باشند و ناموقنی که این خودگی و بی حالی دوام داشته باشد عین نان بنام زریلان مانده‌است.

ایست چهار طایفه هم بهمین عنوان بطوایف متعدد منتصب شده‌اند در صورتی که همه این طوایف زریلان هستند هادی که نام زریلا حفظ کرده‌اند از دیگران گمراه آن ها اکثر باهم زد و خورد داشته‌اند حابه فکر وحدت ملی میان ایشان و اصلاح کرده است آبا از این اختلاف نامیا و زد و خورد با یکدیگر هیچی شود گفت که از نزاع مخالف با از ملل متعلقه میباشد؟

(۱) تاریخ کرد و کردستان صفحه ۲۹ جلد اول

آقای حصر و رات

تاریخ ۱۳۲۴ء - ۱۳۲۴ء شماره ماهی درخواست حصر و رات شماره ۶۴۸۳ - ۱۳۲۴ء - ۱۳۲۴ء شماره بخش تهران قدیم بستند بکرب گواهینامه ۵۰۰۰ و در وقت شناسنامه شرح زیر که زوج این عیال حبیب الله فلامرضا در محل امامت هیشگی در تهران بخش فوت نموده وراثت الاحصار آن مرحوم سه پسر و سه دختر و یک نفر حیل شرح زیر

۱ - بانو مسومه حاجی شناسنامه شماره ۱۸۵۹۲ عیال آن مرحوم

۲ - محمد شهربان فلامرضا شناسنامه شماره ۱۸۵۹۱ فرزند آن مرحوم

۳ - احمد آقا شهربان فلامرضا شناسنامه شماره ۱۹۲۵۸ فرزند لامعلی شهربان فلامرضا شناسنامه شماره ۱۸۵۹۰ فرزند بانو ایران فلامرضا شناسنامه شماره ۸۹۸ صبیبه مرحوم ۶ بانو اطیافه شهربان فلامرضا شناسنامه شماره ۲۹۲۵۹ صبیبه آن مرحوم ۷ زهر فلامرضا شناسنامه شماره ۵۳۰ صبیبه آن مرحوم و غیر از ۷ نفر مزبور وراثت دیگری ندارد دادگاه صبیبه نوم بخش تهران متشکله از آقای ابوالقاسم طالبانی پس از شنیدن گواهی گواهان مراتب رسیده بوقت متوالی مامی بکسرتی در روزنامه رسمی کشور شناسنامه روزنامه باگویی میرساند چنانچه کسی را بوزارت نامبرده‌گان بالا اعتراض باشد در ظرف سه ماه از تاریخ اولیة انتشار آگهی پادگاه تقدیم والا بسا انقضای مدت مزبور و بدون مترسی بر حسب تقاضا حصر وراثت صادر و نیز اگر کسی وصیتنامه از متوفی دارد در ظرف مدت مزبور ابراز و الا امر وصیت نامه غیر از رسمی و سری ابراز شود از درجه اعتبار ساقط خواهد بود

رئیس شعبه دوم دادگاه بخش تهران ابوالقاسم طالبانی

۴-۳

آقای عباس کیانی در خواستی به دادگاه بخش کردستان تقدیم که جناب کیانی پس از مقیم دائمی قریه دکه بران حوزه مستندج فوت نموده وراثت اونحصر بشماره ایلیه میباشد بستند گواهی نامه محلی و شناسنامه برای استفاده از کلیه تر که پدرش صدور گواهی حصر وراثت خواستار شده اند مراتب سه باره متوالی در روزنامه رسمی مجلس و روزنامه کوهستان درج نمیداد اگر کسی وخواهی دارد بنا وصیت نامه رسمی با سری از متوفی نزد او هست از نشر اولین آگهی تا سه ماه پس ازین دادگاه مراجعه والا گواهی صادر میشود

رئیس دادگاه بخش کردستان عباسی

۳۰۳

برای اطلاع اداره کل بهداری ارتش

مبارزه با مالاریا

در لرستان

اکنون که مبارزه با مالاریا در نواحی مختلفه کشور مورد توجه اولیای امور قرار گرفته لازم است (جهانی را هم که قبل از اقدامات اساسی از طرف حده ای از علاقه منان بعمل آمده است تا آجانبگی مقصور است یاد آور شویم آنچه مربوط به لرستان است بطوری که سابق امر نشان میدهد در سال ۱۳۱۲ - ۱۳۱۳ آقای دکتر هیدزاده از طرف اداره کل بهداری برای تشخیص انواع پشه ها و پشه مالاریا به لرستان مأمور و مشاهدات خود را که مبتنی بر زحمات و مطالعات چندساله آقای سرهنگ و اثر امینی بود بیانات مربوطه را در واقع به ساختمان سپهر رودخانه گرم آباد هم در سالی گذشته از طرف بهداری لشکر بیانات عالی تقدیم گردیده است بطوریکه اعتباری هم از طرف اعلا حضرت شاه سابق حواله گردید.

این مبارزات هر سال شروع و طبق سوابقی که در دست است هر سال نتیجه مثبت از عمل مبارزه گرفته شده است بطوریکه رقم بیماران هر سال نسبت به سال قبل تنزل یافته است اما نیز که میداد مأمورین این منطقه شروع به تهیه مقدمات بود که از اسفند ماه اقدامات را آغاز کردند نسبت به واگذاری اعتبار کاروبار و ارسال لوازم و اعزام مأمور اقدامات زیادی بعمل آورده اند.

باید متذکر شد که بهداری لشکر گرم آباد در امر مبارزه با مالاریا جدیدت بهرجه داده بطوریکه کتابچه از طرف فرمانداری و چهار طرف اداره بهداری این اقدامات مورد تقدیر واقع شده است امید داریم اداره بهداری ارتش هم بتوجه خود خدمات مأمورین جسی خود را تشویق نماید.

چشم فرهنگی

از سنندج در تاریخ ۲۵ فروردین در دبستان دخترانه شاهدشت جشن مختصراً جانب توجهی برقرار آقای رئیس فرهنگ نین انطقی که هم در فرهنگ مخصوصاً از لحاظ نهای ساختمان جلب نموده آقای آصف نیز در نظر خود عهده کار و مساعدت را با اهالی دادند چند پرده تاتر توسط نو آموزان نمایش داده شد که بسیار جالب توجه بود.

شام معرفت مدیر دبستان در تنظیم و اجرای این جشن زحمت شایان تقدیری کشیدیم و با هم و مسائل خوب از عهده بر آمده بود.

از سنندج آقایان دکتر مشایخ برای مبارزه با مالاریا بستنچ و اردو مبارزه با شامعش دیو متر اطراف شهر شروع گردید.

ضمن تذکراتیکه نماینده این روز نامه راجع به معایب بهداری لرستان داده است آقایان با تصدیق باینکه وضع بهداری لرستان بسیار ناخوشایند است و عهده داده اند که نسبت با فردن تعداد نفعخواه های بسیار لرستان در رفع نوائس بهداری آنجا از طریق وزارت بهداری اقدامات لازمه بعمل آورند.

یک انتخابات بجا

منتج آقای شیخ برهان الدین صدیق از علمای روشنفکر و جوان ادیب که دبیر دبیرستانهای سنندج است بهدیرت اولف بر گردیده شده اند.

تعمیر مسجد

مسجد معروف به مسجد کریم داداشی که چندی قبل حضرت اسف آفر آن از طرف روزنامه کوهستان تذکره داده شده بود امروز بهتتمه از ایشین خواهان سرور صورتی داده شده است یعنی برای سرپرستی تعمیرات آن معین گردیده و تا نون در حدود پنجاه هزار ریال از طرف مردمان خیرگمک شده است اسامی کسانی که در این امر خیر همکاری نموده اند بشرح ذیل میباشد

- آقای حاج مشیردیان ۱۰۰۰۰ ریال
- حاج سالار فاتح ۵۰۰۰
- احمد صالح زاده ۵۰۰۰
- عمر ازالک ۱۵۰۰
- اسمعیل معاون وزیر ۱۰۰۰
- حسین صادق وزیر ۱۰۰۰
- د متصور بایان ۲۰۰۰
- د استاد محمد کفایش ۱۰۰۰
- د بانوقاضی مستموزی ۲۰۰۰
- علاوه بر این آقای آصف ۱۶۰ متر زمین برای اضافه نمودن به مسجد هدیه کرده و آقای حاج مشیردیان از قنات منزل خود آب مسجد را تأمین نموده اند آقای نصرت اله مسعود وزیر چهار ستون مرمر حجاری شده و آقایان عباس آزاد پور، موسی خالقیان، فرهاد خالقیان، ابوالقاسم وطن دوست، هدایت خالقیان و چند نفر دیگر از حیث تبر و ستون و سایر مصالح کمک نموده اند

اعتراض اکراد عراق به اظهارات مار شمعون

بطوریکه خوانندگان اطلاع دارند سال گذشته موسس تشکیل کنفرانس سافراسیسکو نماینده گمان آشور و پها هر ضحالی به کنفرانس مزبور دادند مبنی بر اینکه یک کردستان مستقلی تشکیل و آشور به پهام چون با کردها بهتر از هر ملی دیگر میتوانند زندگی نمایند در جزء آن کردستان باشند.

اینکه بطوریکه از روزنامه های عراق مستفاد میشود مار شمعون رئیس روحانی آشور و پها راجع به تشکیل یک وطن آشوری در کردستان عراق اظهاراتی نموده و از بعضی نقاط کردستان مانند سلیمانیه - رواندوز - شقلاوه از طرف عده از کردها بر این موضوع اعتراض نموده و اظهار مینمایند که رفتار کردها و آشوری با هم همیشه رفتار برادرانه بوده و در اینتوقع که هر دو مشترکاً بر علیه استعمار در مبارزه هستند مار شمعون به تحریک انگلیسها بنام دست تحریکات دست زده دولت انگلیس میخواهد برای حفظ موقعیت ملز اول خود در خاور میانه یک فلسطین ثانوی در کردستان عراق ایجاد نماید.

چاپخانه شرکت مطبوعات

برای توجه وزارت راه

بل بزرگ جاده بین قصر شیرین و گیلان غرب مدت هاست در اثر فشار سیل و بارندگی بهوار خراب شده ارتباط گیلان بواسطه خرابی این بل قطع و در اثر هم توجه ناحیه طرق کرمانشاه و بودن بودجه در اختیار مینمایند راه تا اکنون در تعمیر آن اقدامی بعمل نیامده است با این اعمال کاری انتظار میرود در آتی از زندگی جاده شومس این خط بیه مال رو تبدیل شود.

از وزارت راه انتظار داریم که به نایب کرمانشاه دستور اکید جهت مرمت بل نامبرده صادر فرمایند نماینده کوهستان در کلهر - بهاله رضایی کلهر

اخبار سنندج

- ۱ - در ۲۵ فروردین ۲۵۳۲۶ ستوان یک عبدالله عباس پور افسر پیاده گردستانی در قضایای سزاق متولد روز ۲۵ فروردین ۱۲۸۲ در تشریفات نظامی به خاک سپرده شد
- ۲ - در ۲۵ فروردین ۲۵۳۲۶ در قریه آسارله ۳ کیلومتری پستانمیه میرزا عبدالغالب مباشر را غارت و قریب ده هزار تومان خسارت وارد آورده اند بقراری کمی گویند دزدو ها از نساجی کلیانسی هسا بوده اند
- ۳ - در ۲۵ فروردین ۲۵۳۲۶ قریه میدانه مور سور غارت شد
- ۴ - در ۲۵ فروردین ۲۵۳۲۶ عزیز خان زاده در قریه آلی بیگه مقتول شد
- ۵ - شهردار سنندج و بهشداران تئیر یافتند
- ۶ - راه های کردستان از نظر احتیاجات نظامی تحت نظر کمیسیون های نظامی و نماینده گان اداره راه اداره خواهد شد

راستتر مختصری تمیر شد و راه عدان هم در دست اقدام است

۷ - سپس از تبیر شهردار و شهرداری سنندج آگهی منتشر کرده که اجناس باید طبق نرخ معین شده بفروش رسیده و کلیه اجناس دارای برچسب باشند

سنندج رشیدی مجدداً ایبار دار قدوشکر شد گویا ایبار دار قبلی نخواست است از سرک سیم قابل ملاحظه ای تقدیم کند

آیا این کثافات کارها پایان خواهد یافت

عبدالقادر صابری که مدتها در منطقه ستر با گزارش های عاری از حقیقت خود عابله هارا بی غایبان کرده بود چندی قبل بطهران اسفارش گردید بتسرار اطلاعیکه بدست آمده چون خیانت های او در نظر ستاد ارتش کمالاً مجر و مسلم شده مشارالیه را اخراج و تسلیم دادگاه نمودند ولی بقراری که میگویند عبدالقادر صابری مرتب دو خیابان های تهران با اسلحه آرمی حرکت می نماید از این جهت نیز شایده این جاور مستوجب کفر باشد

آگهی حصر وراثت

آقای اسداله صادق وزیر درخواستی به دادگاه بخش کردستان تقدیم که حسب اله صادق وزیر پسرش مقیم دائمی سنندج فوت نموده وراثت او منحصراً برده شوات کشته (پدر) و سه پسر (استاله بهاء الدین هرالدین) و دو زن (اسداله خانم - فاطمه خانم) بوده سپس عزالدین بلا اولاد نیز وراثت یافته وراثت بالا حصارش آقای اسداله صادق وزیر (جد) و ناطقه خانم (مادر) و دو برادر (استاله بهاء الدین میباشد بستند گواهی نامه محلی و رونوشت شناسنامه برای استفاده از کلیه تر که متونین صدور گواهی حصر وراثت خواستار شده - لذا مراتب سه باز متوالی در روزنامه رسمی کشور روزنامه کوهستان درج میشود و اگر کسی واخواهی دارد با وصیت نامه رسمی و سری نزد اوست از نشر اولین آگهی تا سه ماه باین دادگاه مراجعه والا گواهی صادر میشود ش ۲۰۲ ریس دادگاه بخش کردستان - خیابانی ش ۲۰۳

حمیده خانم خوش کلایان درخواستی به دادگاه بخش کردستان تقدیم که آقای موسی تاراجی مقیم دائمی سنندج فوت نموده وراثت او منحصراً به مشارالیه (زوجه) و یک پسر (محمد عزیز) و دو دختر (نگار - توران دشت) بوده بهداده عزیز نامبرده نیز فوت گردید و وراثت بالا حصارش حمیده خانم (مادر) و نگار و توران دوخت (خواهران) میباشد بستند گواهی نامه محلی و رونوشت شناسنامه برای استفاده از کلیه تر که متونین صدور گواهی حصر وراثت خواستار شده - لذا مراتب سه باز متوالی در روزنامه رسمی کشور و روزنامه کوهستان درج مینماید اگر کسی واخواهی دارد با وصیت نامه رسمی و سری نزد اوست از نشر اولین آگهی تا سه ماه باین دادگاه مراجعه والا گواهی صادر میشود ریس دادگاه بخش کردستان خیابانی ش ۲۱۲ ریس دادگاه بخش کردستان خیابانی ش ۲۰۳

باشکلی نوین و بی نظیر
روز چهارشنبه منتشر میشود

قابل توجه اداره کل ژاندارمری با بومته باوری شرح مفصلی نوشته مبنی بر اینکه کریم باوری ژاندارم شوهر اودر راه انجم وظیفه متقول و هشت نفر عا لله خود را بی سر پرست بداشته و مراتب را از طریق اداری بیام ریاست کل ژاندارمری اطلاع داده است بدین وسیله نیز تفاضلی عطف توجه بیشتری دارد

رابطه مالک و رهیت

در کردستان

در اثر وجود کوههای مرتفع و بارانهای شدید و زیاد ناحیه غربی که حد نسی آن میراث بیش از ولایات شرقی میباشد مقدار زیاد از بارانهای غربی فلات ایران بداخله رسیده بروی همین ارتفاعات بزمن لزل میگذرد و خطوط منقسم البقاء نقاط مستقیم باعث گردیده که آبهای کردستان در جهت شمال و جنوب با تیرت از سلسله ها تقسیم و از شمال بدریایچه و رشایب و بحر خزر و از جنوب بدجله و کارون و بالاخره خلیج فارس برسد. اثراتی که در پیش شدید بارانها و ارتفاعات تنه و مخروطی کوهها ایجاد کرده عبارت از رودهای است که در بستر تک و متکلاش خود گذشته متساقه باید گفت که جز چشمه ها. رودخانه در کردستان تقریباً قابل استفاده و برای کمان وارد دریای شونک. این نکته نیز یکی از علل فقر نواحی مجاور رودخانه خواهد بود تا کنون برای بهره برداری از این آبها جز سد کوچک روانسر ابدالله من شده است لیکن در نواحی سقز و میاندوآب از رودها استفاده توتونکاری غلات و چغندر بعمل می آید بین سقز و مروان (ناحیه سارل و گلباسی) دارای چراگاههای تاشانی است که شاید از نقاط مشخص است که نوع نماده مورد استفاده گله داری میباشد بطور داد و نوع زمین تشکیل میدهد.

۱- زمینهای متکلاسی و صخره کوههای جدید که فقط در ارتفاعات آن کم و بیش اشجار جنگلی طبیعی ودستی بعمل می آید.

۲- زمینهای نرم قابل زراعت که بطور اعم از زمینهای سیاه یا خاک رس زرد همواره مورد عمل کشاورزی می تواند قرار گیرد و کلاً تمام خاک کردستان استمداد شده و نو تمام گیاهها را دارد و می توان در هر نقطه هر نوع زراعتی را که محیط مساعد نماید بعمل آورد و از آب چشمه های پر آب و کمزخت سیر آتش گردانیده داره

پیش از اینکه باصل مطلب پردازیم اجالی از وضع معرفت الارضی نگاشته میشود تا قارئین قبل از اظهار نظرها تصمیم بصل استحضار کاملاً از خصوصیات زمین این ناحیه را داشته باشند. از نقطه نظر اینکه گسترش زمین کردستان واقع در ایران از شمال بجنوب میباشد بهین مناسبت ناحیه جنوب گرم و هرچه بشمال برویم هوا رو بسردی میرود. خود این امر سبب شده که تمام امور اجناسی و زراعت و اذکار را تیسر دهد. از مغرب بشرق جنگلهای طبیعی ناحیه مروان و پانه متناوب با کم شدن ارتفاعات سرحفی تسام میشود وجود یک عده به مهورهای که از شمال سقز تا سرحد کرمانشاه حد فاصل سلسله کوه های مرتفع آتش فشانی غربی ورشته کوه های بریده مشرق و باخت میشود. و هدلیز قابل عبوری از مغرب کوههای کاران بدریایچه زوبوار و بند بهساک سلیمانیه متصل میگردد.

بالاخره فلات (هوتو) و جلگه سطح قابل زراعت فلات تیلان و اصفند آباد در مشرق کردستان واقع شده اند ربع جنوب غربی کردستان را کوههای صخره و مسالهور پوشیده ناحیه زاو رود و اورامان ها را تشکیل میدهد تمام این کوهها آتش فشانی و مربوط بصخره سوم معرفت الارضی است. بین سقز و مروان دارای کوههای شاکی و مرتفع و بهتری چراگاه های گله داری را تشکیل داده اند نظیر این نقاط در سرحد ات شالی کرمانشاه دیده می شود. بالاخره ناحیه کوهستانی و جنگل های بد آب و هوای انجیران خودمصل مخصوص میباشد. مساحت یون آبجو هوا و فضای محل موجب گردیده که نقاط او را مرات و ژاورود از محل های برجست بشار آمده دارای مردمانی خوش سباز سالم باشند. اما نامساعدی زمین باعث کشت و کار و عدم ارتباط با سایر نواحی مردمانی فقیر و قانع بار آورده است. لذا در این نواحی بانک منشی و ایجاد کار اثر مفیدی خواهد داد.

گروس از نماینده تحمیلی یزار است

یرخلاف ادوار گذشته در منطقه گروس اسمال مشاهده می شود که بر علیه اعمال نفوذهای بیجا از طرف مردم مقاومت های ابراز میگردد و با وجود فشارهای که از هر سو بر مردم سندیپنه این ناحیه وارد میشود معیناً اسمال تصمیم به بارزه گرفته شده است که این بارزه بصورت تأسیس و ایجاد سازمان جوانان گروس است گاه بوسیله اعتراض های دست جمعی بر علیه های بی رویه اشخاص بنظر ما این اقدامات اخیر مردمان گروس در مورد تقدیر است و امیدواریم با کمال جدیت برای بدست آوردن حقوق خفته خود پیوسته مبارزه نموده و اطمینان داریم اگر در این مبارزات راه راست و مستقیم از دست داده نشود رفاهات را با تلاش شخصی آورده نماینده قطعاً پیروز شده خواهد شد.

ما هم همانطور که بارها یاد آور شده ایم صلحان روزنامه کوهستان را برای اینکه مبارزه های منقسم آماده نموده و در اختیار آزاد بهرمان بگذاریم و برای اطلاع خوانندگان محترم ذیلا تلگراف وارده این هفته را از بیجار ذیلا چاپ مینمایم

تلگراف از گروس

حضور حضرت اشرف آقای قوام السلطنه لغت وزیر دامت شوقه کبیه جناب آقای الیاز صالح رئیس محترم انجمن اصلاح تشایات کبیه حضرت حجت الاسلام آیت الله آقای حاج سید ابوالقاسم کاشانی کبیه کیهان کبیه کوهستان از آنجایی که بعد از والینه ذات اشرف عالی با ورتندگی و تخریبات منته در زمین سردر این موقع تاریکی و بدبختی و تیره روزی که جهت مبین عزیز فراهم گشته و در هر گوشه از این کشور علم مخالفت از طرف اشخاص برافراشته بود خداوند متعال بهین قدرت خود ذات اشرف را برای چنین روزی ذخیره فرموده برانگیزید تا اینکه بین با کفایت آن یگانه را در مرد سیاست مدار کهن سال، این کشور را که صورت یک کشتی در غرقاب فلاکت بود بناحل نجات کشید بعارض تشکر و سپاسگذاری ضمن ادعای خالصانه بدربار یا عظمت مدار حضرت باری که این موهبت عظمی را بسا ایرانیان ارزانی فرموده و دوام آن بایندهگی سائل ضمنا خاطر مبارک را باین ولایت که قطعه طاز لطافت کشور پشمار و سالیان منمادی سببش کند کوب اغراض منرضین گشته و از این مشروطیت الهی حال ادا داشتن یک نماینده محلی محروم معطوف و مضرها دست توسل بسبب نایب ذات اشرف زده اکنون که اواده فرموده اند انتظارات این دوره بسطور آزادی تمام اختتام باشد متوقع و آرزو مندیم باینی غربی و اجنبی که تاکنون این حق ملی را از ما ملت سندیپنه بلوه مرتیزه در

فراموشی روزنامه اولوس روزنامه اولوس در شماره ۱۴۶۶۶۶۶۶ مقاله ای تحت عنوان «در میان ایران و آذربایجان» نگاشته و در آن مسواد موافقت نامه که میان دولت و آذربایجان با مضا رسیده چاپ کرده ولی متساقه ماده ای از این موافقتنامه که مربوط به کردها بوده در این مقاله از قلم انداخته است.

برای توجه آقای دادستان دیوان کینفر

جناب آقای دادستان دیوان کینفر

آقای مبینی با زیر سن هفت نفر مسئولین عمل اختلاط چای را بسا کلیل بیست هزار تومان آزاد نموده پس از انتظار روز زندانی جهت ومدرك قرار گلیل ۱۶ میلیون رباع برای این جانیان اعتباری را احد زاده که تناسب با نزه احتیالی و وضعیت مالی و اجتماعی ما ندارد صادر کرده مقصود از سه و در این قرار ماندن در زندان است استدهای تظلیل وجه الکفاله بیزان متهمین اصلی یا اهرام یک فاضی بی نظر با اهرام اینجانبان و ارسال یرولده به تهران داریم و دیگر برای حضور در محضر آقای مبینی حاضر نیستیم.

اعتمادی - احمد زاده

برای اطلاع فرمانده لشکر کردستان
بقراری که اطلاع میدهنه سرکرد کاظمی در جاده هوانو مزاحم هارین و وساطت نقلیه شده و از تعاضی و بی ادبی فرود گذار بنیستاید ببلایه فنور وحشی نام مباشر راه را بملت اینکه نتوانسته است سدهوزنه اضافی تهیه کرده و وجه نامایلی تقدیم نماید از کار برکنار نموده در صورتی که فنور وحشی گویا مردی ساده باشد که چندین سال است در خدمت اداره راه میباشد.

این بود اطلاعی که با رسیده بود حال اگر تیسار سرتیب های بولی قدری بیشتر تعقیق نمایند شاید چیزهای دیگر هم باطلاعشان برسد.